

Miljö- och energidepartementet
Kemikalieenheten
Charlotta Broman
103 33 Stockholm
m.registrator@regeringskansliet.se

Remissyttrande

Svensk Handels remissvar gällande Sveriges implementering och måluppfyllelse av EU-direktivet 2015/720

Er ref: M2016/01154/Ke

Vårt diarienummer: R844-2016

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 11000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, får med anledning av remissen anföra följande:

Allmänna synpunkter

Med anledning av Naturvårdsverkets regeringsuppdrag och Regeringskansliets kompletterande promemoria kring implementering av EU-direktiv 2015/720 om tunna plastbärkassar har Svensk Handel följande att anföra.

Svensk Handel har tagit fram detta remissvar i nära samarbete med representanter från såväl dagligvaru- som sällanköpshandeln.

Svensk Handel ser det som angeläget att verka för minskad nedskräpning och minskad negativ miljöpåverkan. Frågor som rör hållbarhet och effektivare material- och avfallshantering står idag högt på handelsföretagens agenda. Vi välkomnar regeringens ambitioner att arbeta för minskad miljö- och klimatbelastning samt motverka nedskräpning men vi anser att det är viktigt att Sverige utgår från svenska förhållanden när direktivet ska implementeras genom olika åtgärder och styrmedel.

Bakgrund

EU vill minska unionens förbrukning av tunna plastbärkassar då nuvarande förbrukningsnivå anses leda till stor nedskräpning och ineffektivt utnyttjande av resurser. Plastbärkassar med en väggtjocklek under 50 my (sk tunna plastbärkassar) utgör den största delen av de plastbärkassar som förbrukas inom unionen. Denna typ av påsar återanvänds mindre ofta än tjockare plastbärkassar och blir därför avfall snabbare.

I april 2015 antogs ett nytt direktiv (EU) 2015/720 som ålägger alla medlemsstater att arbeta för en varaktig minskning av tunna

plastbärkassar. Direktivet ska implementeras på nationell nivå genom antingen ett och/eller båda följande alternativ.

a) Åtgärder för att säkerställa att den årliga förbrukningsnivån inte överskrider 90 tunna plastbärkassar per person senast den 31 december 2019 respektive 40 tunna plastbärkassar per person senast den 31 december 2025 eller motsvarande mål fastställda enligt vikt.

b) Instrument för att säkerställa att tunna plastbärkassar senast den 31 december 2018 inte tillhandahålls kostnadsfritt på försäljningsställen för varor och produkter, såvida inte lika effektiva instrument införs.

EU-direktivet innefattar även ett krav att samtliga medlemsländer måste rapportera in statistik gällande förbrukningen av plastbärkassar till Kommissionen. Mycket tunna plastbärkassar får undantas från dessa åtgärder.

Svensk detaljhandel

Miljötrenden är stark inom handeln och allt fler företag integrerar hållbarhetsfrågor i sin verksamhet. Fram tills nu har handeln inte haft enhetlig syn kring huruvida en avgift ska tas ut mot kund för plastbärkassar. Däremot ses (plast)bärkassar som en del i företagets hållbarhetsarbete och en dialog förs med leverantörer kring val av material och optimering av påsarnas utformning och storlek för att bäst passa företagets sortiment. Många handelsföretag (såväl inom dagligvaru- som sällanköpshandeln) är intresserade av att börja sätta upp mål för minskad miljöbelastning och minskad förbrukning av bärkassar.

Inom dagligvaruhandeln (vilka i huvudsak använder sig av bärkassar i tjockleken 35-38 my och därmed omfattas av EU-direktivet) har det länge varit tradition att ta betalt för bärkassarna. Dagligvaruhandeln är en ganska homogen bransch och består i huvudsak av ett fåtal större aktörer. Plastbärkassarna som tillhandahålls skiljer sig inte väsentligt åt utan är i stort sett av samma storlek. Branschen har länge arbetat med svenska leverantörer kring optimering av plastbärkassar vad gäller material och hållfasthet etc.

Sällanköpshandeln är komplex och består av många olika företag och branscher – allt från kläder och accessoarer till möbler, elektronik och byggvaror. Här är plastbärkassarna oftast tjockare med en tjocklek över 50 my. Det är också vanligt att företagen tillhandahåller påsar i flera storlekar. Enligt Svensk Handels stickprovsundersökning är det generellt de mindre påsarna som är tunnare och faller inom direktivets kriterier för ”light weight bags” om 15-50 my. Vi vill framhålla att majoriteten av påsar som används inom sällanköpshandeln har en tjocklek över 50 my och klassas som tjocka. Inom klädbranschen, som har störst förbrukning, är över 80 % så kallade tjocka plastbärkassar (källa: HUI Research).

Inom vissa delar av sällanköpshandeln tar man idag redan betalt för sina bärkassar, till exempel Clas Ohlson, IKEA, Indiska, Rusta och Systembolaget. Fler väntas ta efter.

Effekter på detaljhandeln i Sverige (källa: HUI Research)

EU-direktivet och Naturvårdsverkets lagförslag kommer att medföra både monetära och icke monetära effekter på detaljhandeln i Sverige. Bland annat kommer omställningen innebära ökad administration och ökat behov av tillsyn. Det kan även antas att konsekvenserna för aktörer i Sverige kommer skilja sig jämfört med aktörer i andra länder som har en annan tradition och ett annat regelverk för prissättning av plastbärkassar.

Plastbärkassen är infrastruktur för handel. Den medför bekvämlighet för konsumenten och påverkar därmed den totala köpupplevelsen även efter avslutad köp. Den är även en viktig marknadspelare och betydelsefull för aktörer inom svensk handel ur ett marknadsförings-, image- och kommunikationsperspektiv.

Plastbärkassen har ett syfte att underlätta för konsumenter, både skydda och transportera produkten. Den har även en säkerhetsaspekt och möjliggör för kunder att besöka flera butiker där påsen ger en tydlig signal att varan är betald. Vissa aktörer inom handeln (apoteken) är del av vårdkedjan och har skyldighet att skydda människors integritet. Här får påsen ytterligare en roll.

Naturvårdsverkets förslag

Naturvårdsverket har på regeringens uppdrag lämnat ett förslag på hur Sverige bör implementera direktivet samt hur en minskning av svensk konsumtion av plastbärkassar kan uppnås i enlighet med EU-direktivet.

Naturvårdsverket föreslår att en lägsta avgift införs på alla typer av plastbärkassar med ett minimipris på 5 kr per påse.

För att undvika att förbrukningen av plastbärkassar styrs från tunna till tjockare kassar föreslår Naturvårdsverket att Sverige även bör inkludera dessa i åtgärdsförslagen.

Naturvårdsverket föreslår att mycket tunna plastbärkassar och plastförpackningar vid distanshandel undantas. Tunna plastkassar är de med en väggtjocklek under 15 my, som behövs av hygienskäl eller som tillhandahålls som primära förpackningar för livsmedel som säljs i lösvikt när detta förhindrar matsvinn. Utöver detta föreslår Naturvårdsverket att målet i ändringsdirektivet om 90 påsar 2019 respektive 40 påsar 2025 (som avser en minskad förbrukning av tunna plastbärkassar) implementeras i svensk lag.

Vidare ser Naturvårdsverket informationsinsatser som ett viktigt komplement till föreslagna åtgärder och föreslår att producenter får en skyldighet att informera konsumenter om plastbärkassars negativa miljöpåverkan och om möjliga alternativ samt att årligen rapportera sin försäljning av tunna respektive tjocka plastbärkassar.

Svensk Handels synpunkter

EU-direktivet har som ambition att komma åt problematiken med nedskräpning av plast och plastbärkassar inom EU och då framför allt marin nedskräpning.

EU består idag av 28 medlemsländer med väldigt olika förutsättningar. Det är svårt att hitta en enhetlig lösning för hela unionen då avfallshantering och nedskräpningsproblematik skiljer sig stort mellan de olika EU-länderna. Svensk Handel anser att den nedskräpning som direktivet riktar sig mot inte är lika relevant för Sveriges vidkommande. I Sverige förbränns en stor andel plastbärkassar och blir till energi i våra värmekraftverk.

Därför anser vi att fokus bör ligga på åtgärder som är anpassade efter svenska förhållanden och som har att göra med eventuell problematik vid förbränning av sopor. Målet bör vara en ökad användning av bättre plastbärkassar med en minskad miljö- och klimatbelastning som i sin tur förbättrar möjligheterna till ökad återvinning i produktens sluteskede.

Sverige anses vara ett föredöme och har kommit långt i frågor som rör avfallshantering. Sverige har investerat i och byggt upp en väl fungerande infrastruktur för hur olika avfallsströmmar samlas in och omhändertas. Plastbärkassar anses vara en plastförpackning och ingår i producentansvaret för plastförpackningar. Det innebär att det finns en – av näringslivet - uppbyggd infrastruktur för omhändertagande av dessa förpackningar. Konsumenter kan när de inte längre vill använda kassarna lämna dem på återvinningsstationer och återvinningscentraler för återvinning. I Sverige återanvänds dessutom över 90 procent av plastbärkassarna inom dagligvaruhandeln till soppåsar.

Svensk Handel är medvetet om att det finns fortsatt förbättringspotential vad gäller att samla in och återvinna plastförpackningar i Sverige. Som delägare i Plastkretsen är Svensk Handel tillsammans med Svensk Dagligvaruhandel engagerade i dessa frågor. Vi välkomnar ökad insamling och återanvändning av plastbärkassar och handeln deltar gärna i detta arbete.

För att Sverige fortsatt ska vara ett föredöme är det viktigt att ha en helhetssyn så att vi inte riggar ett system som styr bort från miljömässigt bra bärkassar till alternativ som har en större påverkan på klimatet, sämre återanvändningsgrad och därmed en ökad resursförbrukning.

- För att komma åt problemet med nedskräpning krävs insatser för ändrade attityder, förbättrad avfallshantering och ökad återvinning.
- Svensk Handel anser att remissens förslag om att via prissignal ut mot konsument bidra till en konsumtionsminskning av plastbärkassar kan vara ett effektivt verktyg.
- Svensk Handel tillstyrker därför förslaget om ett minimipris men vill se ett lägre pris som möjliggör en differentiering och en utveckling som styr mot mer miljövänliga kassar. Genom priset på påsen kan handeln påverka kundens val av storlek, tjocklek och material och därmed styra mot mer miljövänliga alternativ.
- Handeln vill arbeta för att minska klimatpåverkan av plastbärkassar och öka användningen av kassar som är tillverkade av återvunnen och/eller förnybar plast. Som förslaget ligger nu saknas incitament för detta.
- Svensk Handel anser att direktivet bör införas stegvis i Sverige för att kunna utvärdera olika åtgärder innan nya föreslås. Genom att införa krav på ett lägsta pris lever Sverige upp till EU-direktivet.
- Svensk Handel är tveksam till att Sverige även vill införa målen om högsta förbrukningsnivå av tunna plastbärkassar i svensk lag.
- Det råder stor osäkerhet kring statistiken om plastpåseförbrukning inom EU. Det är viktigt med transparent och enhetlig statistik. Svensk Handel är beredda att driva denna fråga aktivt i det gemensamma samarbetsorgan som finns i Bryssel, EuroCommerce.
- Svensk Handel ifrågasätter varför Naturvårdverket frångått ändringsdirektivet och ändrat definitionen av tunna plastbärkassar och valt att inkludera även mycket tunna plastbärkassar i den svenska definitionen. Därmed ingår även dessa i måluppfyllelsen om 40 kassar per person och år till 2025
- Svensk Handel instämmer i att informationsinsatser till allmänheten är ett viktigt komplement till föreslagna styrmedel. Detta sker bäst via upparbetade kanaler och med de aktörer som finns närmast konsumenten, det vill säga handeln. Handeln kan här aktivt bidra till och påverka konsumtionsbeteenden då vi dagligen möter våra kunder.
- För att säkerställa ambitionerna i remissens förslag - att minska onödig konsumtion och därigenom nedskräpningen av plastbärkassar - är handeln, som komplement till regeringens

styrmedel, beredd att avsätta resurser till olika miljöåtgärder, forskning och utveckling av bättre förpackningsmaterial.

- Svensk Handel och Svensk Dagligvaruhandel har framfört sin vilja att starta ett forum för plastbärkassar som syftar till att vara den mötesplattform som säkerställer att utvecklingen av konsumtionen av plastbärkassar följs upp samt att utveckla arbetet med minska den negativa påverkan som plastbärkassar kan föra med sig genom olika projekt och aktiviteter.

Särskilda synpunkter kring Sveriges implementering och måluppfyllelse av EU-direktivet 2015/720

Svensk Handel ser arbetet med att minska konsumtionen av plastbärkassar som ett etappvis arbete där Sverige i ett första skede bör prioritera uppfyllande av krav i EU-direktivet, vilket först och främst innebär ett säkerställande av att plastkassar inte delas ut gratis. Vidare genomföra informationsinsatser för att belysa frågan om nedskräpning och minskad miljöbelastning samt se till att fakta och statistik gällande plastbärkassar är korrekt, transparent och jämförbar både över tid och mellan olika länder. Utifrån dessa centrala förutsättningar kan ytterligare åtgärder genomföras, baserat på de kunskaper som parternas arbete genererar.

Författningsförslag - Förändringar och justeringar i befintlig förordning om producentansvar för förpackningar (2014:1073).

Naturvårdsverket föreslår att de åtgärder som krävs i enlighet med ändringsdirektivet inkorporeras i förpackningsförordningen då man ser en fördel med att behålla relevanta regler och krav på producenterna i en och samma förordning.

Svensk Handel förstår den bakomliggande tanken men Naturvårdsverket föreslår även att aktörer som idag inte lyder under producentansvaret omfattas av nya skyldigheter. Därmed flyttas ansvaret över från producent ut i återförsäljarledet (butiker). Vidare blandas återförsäljare in i begreppet producent, vilket används brett och inte är tydligt definierat. Producenter har även olika innebörd när Naturvårdsverket föreslår olika åtgärder. Återförsäljare inkluderas i producenternas skyldighet vad gäller krav på att ta ut ett lägsta pris och informationsansvar men inte för rapportering av försäljning av plastbärkassar. Svensk Handel skulle därför vilja se ett förtydligande kring definitionen på producenter.

Definitioner

Naturvårdsverket har valt att ändra vissa definitioner i ändringsdirektivet. Frågan om definitioner av vilka typer av kassar som ingår i lagstiftningen blir avgörande för vad den sammanlagda konsumtionen är idag och således var startpunkten för minskningen av plastbärkassar ska vara. Detta behöver göras via transparent och jämförbar statistik.

Svensk Handel ifrågasätter Naturvårdsverkets ”nya” definition av tunna plastbärkassar där man frångår ändringsdirektivet och väljer att kalla alla kassar mellan 0-50 my för tunna samt även vill inkludera mycket tunna plastbärkassar under 15 mikrometer i definitionen och i Sveriges minskningsmål.

Vidare har Naturvårdsverket valt att göra om definitionen av plastbärkassar och breddat den till att inkludera fler platser än handeln samt utökat vilka som anses vara användare av plastbärkassar. Därmed kommer fler aktörer och kassar att omfattas av åtgärdsförslagen i Sverige.

Det innebär att det redan mycket tuffa målet om 40 kassar per person och år till 2025 försvåras ytterligare, då Naturvårdsverket väljer att inkludera andra typer av kassar än vad som omfattas av direktivet.

Svensk Handel skulle därför vilja se ett förtydligande kring vilka plastbärkassar som är inkluderade i lagstiftningen. Det gäller speciellt de som definieras som tunna plastbärkassar och som i Naturvårdsverkets rapport uppges undantas för att de har andra ändamål för att minska exempelvis svinn, t ex frukt- och gröntpåsar och fryspåsar.

Vidare behövs även ett förtydligande kring huruvida tjocka plastbärkassar över 50 my och som är tänkta att användas fler gånger är inkluderade i kraven på minimipris och rapporteringsskyldighet.

Svensk Handel ser en risk med att enskilda medlemsländer tolkar om och ändrar i gemensamma definitioner när förbrukningen av plastkassar sedan ska rapporteras in till Kommissionen. En viktig del i statistikinsamlingen är att den är transparent och att data går att jämföra mellan länder och år från år. Detta blir centralt för att kunna mäta ländernas måluppfyllelse. Om Sverige utökar och inkluderar fler kassar i sina beräkningar försvåras möjligheterna att kunna leva upp till målen då betydligt fler kassar kommer att klassas som tunna.

Krav på ett lägsta pris

Naturvårdsverket föreslår att en ny bestämmelse införs med krav om att producenter som tillhandahåller plastbärkassar vid försäljning, eller då de erbjuder varor på annat sätt, ska ta ut en kostnad för dessa. Bestämmelsen omfattar plastbärkassar som behövs för att användaren ska ta med varor från inköpsstället.

Svensk Handel stödjer förslaget om att försöka påverka konsumtionen via ekonomiska styrmedel som ligger så nära slutkonsumenten som möjligt, det vill säga att säkerställa att handeln tar betalt för plastbärkassar. Men det går dock inte att bortse från att frågan om plastbärkassar behöver sättas in i ett större miljösammanhang.

Svensk Handel anser att störst möjlighet att göra skillnad och kunna påverka konsumtionen görs så nära konsumenterna som möjligt och i nära samarbete med de som tillhandahåller kassarna, det vill säga handeln.

Svensk Handel tillstyrker förslaget om att införa ett minimipris på plastbärkassar. Genom att börja ta ut ett lägsta pris på plastbärkassar inom hela handeln är Svensk Handel övertygad om att förbrukningen av plastbärkassar kommer att minska.

Vi anser dock att det är mycket viktigt att priset sätts så att en prisdifferentiering och en utveckling som styr mot mer miljö- och klimatvänliga kassar möjliggörs. Ett allt för högt minimipris omöjliggör för handeln att prisdifferentiera. En butikskedja som har allt från mycket små till mycket stora kassar i sitt sortiment behöver börja prissättningen lågt för att kunna styra konsumenten genom högre priser för större/tjockare påsar. Ett minimipris måste vara anpassat efter detta.

Internationella erfarenheter visar att även ett lågt minimipris kan ge reell effekt på plastpåsekonsumtionen. England införde ett lagkrav under oktober 2015, där större handlare måste ta ut en kostnad på 5 pence (50-60 öre) för tunna plastbärkassar. Under det första halvåret har antalet engångsplastpåsar minskat med mer än 85 % visar statistik från Defra - Department for Environment, Food & Rural Affairs. Svensk Handel menar därför att ett minimipris bör sättas lägre än Naturvårdsverkets föreslagna nivå. Det möjliggör en prisdifferentiering samtidigt som det visat sig tillräckligt effektivt för att få ner förbrukningen av plastbärkassar.

För att undvika en förflyttning mot tjockare plastbärkassar och därmed en ökad miljöbelastning anser Svensk Handel även att tjocka plastbärkassar bör inkluderas.

Det kan även finnas delar inom handeln där kassarna har ett annat syfte och kan behöva undantas kravet på ett minimipris. Apoteken säljer till skillnad från annan dagligvaru- och sällanköpshandel produkter som ur integritetssynpunkt kan vara känsliga att skylta med för sin omgivning. Hänsyn bör tas till detta.

Handeln vill arbeta för att minska klimatpåverkan av plastbärkassar och öka användningen av kassar som är tillverkade av återvunnen och/eller förnybar plast. Som förslaget ligger nu saknas incitament för att driva på och utveckla mer miljövänliga kassar.

Naturvårdsverket skriver i sitt underlag till departementet att *”pga att det inte finns vederhäftiga underlag/studier som jämför olika bärkassealternativ som används i Sverige ur ett LCA-perspektiv har man svårt att lägga fram förslag som styr mot plastbärkassar som har minst negativ påverkan på miljön. Och att det är mycket komplicerat att jämföra miljöpåverkan från olika kassar”*.

Svensk Handel välkomnar en studie som jämför de olika bärkassealternativ som används i Sverige utifrån svenska förutsättningarna vad gäller tillverkning, transport, användning och avfallshantering.

Informationsansvar

Svensk Handel instämmer i att föreslagna ekonomiska styrmedel bör kompletteras med informationsinsatser till allmänheten. Svensk Handel anser att ansvaret för informationsinsatser bör ligga så nära slutkonsumenterna som möjligt vilket sker bäst via upparbetade kanaler och med de aktörer som finns närmast konsumenten, det vill säga handeln. Handeln kan här aktivt bidra till och påverka konsumtionsbeteenden i dagliga möten med våra kunder.

Vidare anser Svensk Handel att det är viktigt att informationsinsatser görs samordnat och synkroniserat, mellan såväl näring som myndigheter. Det ger ett större genomslag, samtidigt som olika delar av handeln kan dra nytta av varandras informationsinsatser. Dessa kan anpassas både till nationella och lokala initiativ. Sådana informationsinsatser skulle även kunna kompletteras med att handeln ingår ett samarbete med andra etablerade organisationer som arbetar mot nedskräpning, som exempelvis Håll Sverige Rent, Naturskyddsföreningen och WWF.

Svensk Handel motsätter sig dock att ett detaljerat lagkrav som reglerar hur och vad handeln ska informera om förs in i producentansvarsförordningen för förpackningar. En lagstiftning innebär ökad administration och därmed ökade kostnader, samt behov av kontrollfunktioner. Informations-skyldigheten föreslås dessutom omfatta aktörer som idag inte lyder under något producentansvar.

Naturvårdsverket skriver i sitt underlag till departementet: *”För att motivera kunderna att förändra sitt beteende behöver de få kunskap om de negativa miljökonsekvenserna av att använda för många plastbärkassar. Det gäller både nedskräpningsproblematiken och resursförbrukningen. Informationen måste kunna visa att det finns alternativa bärkassar som är bättre för miljön.”*

För att handeln ska kunna informera konsumenten på ett trovärdigt sätt kring olika bärkassars miljöpåverkan krävs sakliga faktaunderlag, vilket saknas idag.

Svensk Handel och Svensk Dagligvaruhandel har föreslagit att ett samrådsforum bildas med olika intressenter där denna typ av koordinerade insatser och projekt bör ingå.

Fastställda mål om högsta förbrukning

Naturvårdsverket anser att det är viktigt att utöver krav på att inte tillhandahålla plastbärkassar kostnadsfritt, även införa ändringsdirektivets fastställda mål om högsta förbrukningsnivå av plastbärkassar i befintlig förpackningsförordning.

Svensk Handel ställer sig frågande till varför Sverige direkt vid implementeringen av direktivet vill införa ändringsdirektivets fastställda mål om högsta förbrukningsnivå. Genom att införa ett krav på lägsta pris på tunna plastkassar lever Sverige upp till EU-direktivet. Det råder idag stor osäkerhet kring statistiken om plastpåseförbrukning inom EU och hur olika medlemsländer har beräknat sin konsumtion. Kommissionen har ännu inte tagit fram en gemensam beräkningsmetod för hur medlemsländer ska återrapportera sin förbrukning.

Svensk Handel har liksom Naturvårdsverket försökt få en mer samlad bild över hur konsumtionen av plastkassar ser ut i Sverige, Norden och i EU och inser att det är svårt att få en heltäckande bild då det idag inte finns någon pålitlig statistik. Svensk Handel anser att Sverige bör avvakta med att införa de kvantitativa målen.

Vidare har Naturvårdsverket i sitt underlag till Miljö- och energidepartementet föreslagit att Sverige vidgar definitionen på *"tunna plastbärkassar"* samt vilka som berörs av de föreslagna åtgärderna. Det innebär att Sverige frångår ändringsdirektivet och inkluderar fler kassar men samtidigt väljer att hålla fast vid målsiffran om 40 kassar till 2025. Svensk Handel anser att detta sammantaget gör det mycket svårt för Sverige att nå målen.

Krav på rapportering

Svensk Handel tillstyrker förslaget om att producenter ska rapportera in sin försäljning. Vidare instämmer Svensk Handel i att statistiken bör lämnas av de producenter som är tillverkare och importörer av plastbärkassar och att återförsäljare undantas. Det är angeläget att försöka få en helhetsbild kring hur konsumtionen av plastbärkassar ser ut. Det får dock inte bli alltför administrativt betungande och detaljerat. Naturvårdsverket bör därför bara kräva in information som är nödvändig för att leva upp till direktivet. För att få en heltäckande bild av konsumtionen av bärkassar i Sverige anser Svensk Handel att det dock kan vara relevant att även begära in statistik för papperskassar.

Statistik

Enligt Naturvårdsverket saknas det officiell statistik för hur stor förbrukningen av tunna plastbärkassar är i Sverige idag. De uppskattningar som Naturvårdsverket har gjort visar på att förbrukningen är minst ca 80 tunna plastbärkassar per person och år.

Kommissionen skulle under våren 2016 ha tagit fram och presenterat riktlinjer för hur statistikinsamling och framtagande av nyckeltal kring förbrukningen inom EU ska gå till, vilket man inte gjort ännu. Hur dessa beräkningar ska gå till och vad som ska sammanställas är dock mycket viktigt, inte minst för att kunna göra jämförelser av konsumtionen över tid. Svensk Handel och Svensk Dagligvaruhandel är därför beredda att driva denna fråga aktivt i det gemensamma samarbetsorgan som finns i Bryssel, EuroCommerce.

Det är inte helt enkelt att göra beräkningar av antalet plastbärkassar som förbrukas inom detaljhandeln då det är många faktorer som spelar in. Svensk Handel är dock beredd att vara behjälplig för att säkerställa så den mest korrekta statistiken som möjligt används. Ett alternativ är att ta fram statistik via Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) som redan idag registrerar förpackningsavgifter för alla bärkassar. Denna registrering, som idag endast sker baserat på vikt, skulle relativt enkelt kunna utökas till att omfatta antal och typ av kassar.

Tillsyn

Naturvårdsverket bedömer att det för närvarande är svårt att föreslå vilken myndighet som bör ansvara för den operativa tillsynen beträffande uttagande av lägsta pris på plastbärkassar.

Idag bedriver 290 kommuner tillsyn på butiker runt om i landet. Enligt Svensk Handels erfarenheter skiljer det sig mycket åt mellan kommunerna kring hur man bedriver sin tillsyn och hur man tolkar olika lagstiftning. Om de olika åtgärdsförslagen accepteras och skrivs in i svensk lag är det mycket viktigt att även tänka på hur detta är tänkt att kontrolleras. Ökade kostnader och ökad administration måste utredas noga. Så även vilka aktörer som kommer att beröras samt hur en eventuell kontroll ska gå till och finansieras.

Svensk Handel anser att Sverige bör implementera direktivet stegvis. En möjlighet är att följa andra länders exempel och börja med att fokusera på större aktörer som står för den största andelen av förbrukning av kassar. I England används exempelvis en gräns på att det är bara företag med 250 anställda som omfattas.

Samrådsforum och handelns engagemang

Svensk Handel är övertygad om att det mest effektiva sättet att uppnå målen om en minskad konsumtion av plastbärkassar och nedskräpning är genom nära samarbete inom näringen och med respektive myndighet.

Svensk Handel och Svensk Dagligvaruhandel har framfört sin vilja att starta ett forum för plastbärkassar som syftar till att vara den mötesplattform som säkerställer att utvecklingen av konsumtionen av plastbärkassar följs upp, överväga och diskutera åtgärder för att nå de uppsatta målen om minskad konsumtion i direktivet och Naturvårdsverkets rapport samt att utveckla arbetet med minska den negativa påverkan som plastbärkassar kan föra med sig utifrån såväl resurs-, klimat- och miljöperspektiv. I forumet föreslås såväl företrädare från näringen som myndigheterna att ingå vilket förväntas leda till ett ökat samarbete och resultera i åtgärder som är de mest resurseffektiva och ändamålsenliga för att uppnå de uppsatta målen om bland annat en minskad konsumtion och nedskräpning

Att skapa ett forum för plastbärkassar är en viktig pusselbit för att kunna ha en effektiv dialog kring den negativa påverkan som plastbärkassar kan ha. För att säkerställa ambitionerna i remissens förslag - att minska onödig konsumtion och därigenom nedskräpningen av plastbärkassar - är handeln, som komplement till regeringens styrmedel, beredd att avsätta resurser till olika miljöåtgärder som t ex ökad användning av plastbärkassar gjorda av återvunnet och/eller förnybart material samt frågor som rör forskning och utveckling av bättre förpackningsmaterial.

SVENSK HANDEL

Karin Johansson

Ann Christiansson